

कृतस्याविपक्वस्य नाशः, प्रधानकर्मण्यावापगमनं वा, नियतविपाकप्रधानकर्मणा-
भिभूतस्य वा चिरमवस्थानमिति । तत्र कृतस्याऽविपक्वस्य नाशो यथा शुक्ल-
कर्मोदयादिहैव नाशः कृष्णस्य, यत्वेदमुक्तम्, 'दे दे ह वै कर्मणौ वेदितव्ये पाप-
कस्यैको राशिः पुण्यकृतोऽपहन्ति । तदिच्छस्व कर्माणि सुकृतानि कर्तुमिहैव ते
कर्म कवयो वेदयन्ते' ।

प्रधानकर्मण्यावापगमनं, यत्वेदमुक्तम्, 'स्यात्स्वल्पस्संकरः सपरिहारस्सप्रत्य-
वमर्षः, कुशलस्य नापकर्षायालं कस्मात्, कुशलं हि मे बह्वन्यदस्ति यत्रायमावापं
गतस्त्वर्गेऽप्यपकर्षमल्पं करिष्यति' इति ।

नियतविपाकप्रधानकर्मणाभिभूतस्य वा चिरमवस्थानम्, कथमिति, अदृष्टजन्म-
वेदनोयस्यैव नियतविपाकस्य कर्मणः समानं मरणमभिव्यक्तिकारणमुक्तं, न
त्वदृष्टजन्मवेदनोयस्यानियतविपाकस्य । यत्त्वदृष्टजन्मवेदनोयं कर्मानियतविपाकं
तन्नश्येदावापं वा गच्छेदभिभूतं वा चिरमप्युपासीत यावत्समानं कर्माभिव्यञ्जकं
निमित्तमस्य न विपाकाभिमुखं करोतीति । तद्विपाकस्यैव देशकालनिमित्तानव-
धारणादियं कर्मगतिर्विचित्रा दुर्विज्ञाना चेति न चोत्सर्गस्थापवादान्निवृत्तिरिति
एकभविकः कर्माशयोऽनुज्ञायत इति ॥ १३ ॥

**As Long As Kleśa Remains At The Root, Karmāśaya
Produces Three Consequences In The Shape Of
Births, Span Of Life And Experience (I). 13.**

Karmāśaya begins to fructify when there is Kleśa at its root; but it does not do so when Kleśa is uprooted. As rice when in the husk and not reduced to the burnt condition, can germinate but does not do so when the chaff is removed or reduced to a parched state, so Karmāśaya when based on Kleśa, is capable of producing consequences, but when Kleśa is removed or through acquisition of knowledge it is reduced to a burnt state, it does not produce any consequence. The consequence is of three kinds :—birth, span of life and experience of pleasure or pain in life.